

žen. Na sedmini prve se je nabralo 111 din, na sedmini druge pa 100 din za novo lavantinsko bogoslovnico. Bog plačaj živim in rajnim! — Žalujemo po obeh materah naše sožalje!

Kostrivnica. Smrt se je letos pri nas lotila z veliko naglostjo žensk, katerih je že do sedaj pobrala deset, večinoma same stare, in enega moškega, Fajsovega Toneta. Med drugimi smo izgubili nad vse dobro in usmiljeno mamo Strnišatovo, p. d. Ferinovo, katera je umrla za kapjo. Na veliko soboto smo pa pokopali Mastnakovo mamo, mater uglednega celjskega trgovca Mastnaka, staro 93 let. Obe sta bili vzorni in krščanski materi kakor so tudi njih otroci. Obe sta rajni večni mir — žalujemo po naši sožalje!

Sv. Peter pod Sv. gorami. Preteklo sredo smo spremili k večnemu počitku na božjo njivo blagega, nadvse skrbnega očeta Lesjaka Jožeta iz Bojnega vrha. Bil je otrokom nadvse dober oče, hiši vzoren gospodar, sosedom blag prijatelj in umen svetovalec, neštetim boter, vsakemu pa pomočnik v stili. Vse življenje ni pil ne vina ne žganja, vendar je bil v družbi, zlasti na ženičevanjih gostijah, kamor so ga radi vabili za starešino, vedno poln humorja in veselja razpoloženja. V njegovo hišo je zahajal le katoliški tisk. Sam neizmerno vdan katoliški Cerkvi, je tudi svoje otroke vzgojil v strogo verskem duhu. Zato ga je vse cenilo in spoštovalo. Naj mu bo Bog za vse velika dela, za katera v življenju ni iskal priznanja, bogat plačnik — žalujemo družini naše sožalje!

Bizeljsko. V častitljivi starosti 76 let je preminul v Stari vasi na Bizeljskem Josip Janežič, bivši veleposesnik in obče znani ter spoštovani gospodar v spodnjih krajih. Rajni je bil zgled naprednega gospodarja, neustrašen narodnjak in je vodil med vojno županske posle. Pred leti je izročil svoje veliko posestvo sinu, sam pa je živel v lepem vinogradu na žalcu, dokler je lahko zmagoval strmino hriba. Za njegove velike zasluge na polju gospodarstva in narodnega dela ga je odlikoval kralj z redom sv. Save in jugoslovanske krone. Vrlemu in priljubljenemu možu ostani ohranjen med Slovenci časten ter hvaležen spomin — žalujemo soprog in dobrim otrokom pa naše iskreno sožalje!

groze. Nato je zapustila podobo in šla pred glavni oltar. Pred njim je brlela večna lučka. Nina se je spet zgrozila: luč je bila krvavo-rdeča. Ni mogla moliti. S strahom je zbežala iz cerkve.

Oh, ko bi vsaj komu mogla povedati vso stvar! Šla je proti domu.

Mati je že bila doma. Stala je pri štedilniku in kuhala kavo.

Nina je na voglu mize zagledala pismo. Ko je videla, da je njeno, ga je dvignila in ogledovala. Vedela je, da ga je pisal Štefan, da so v njem litvanske besede, ki ji sporočajo, da jo Štefan ljubi in bo v nedeljo prišel na obisk. Štefanova pisma je vedno rada čitala. Sedaj pa ni bila razpoložena za čitanje. Pri čitanju ne bi mogla zbrati svojih misli, ker ji je lebdela pred očmi Kazimirova slika. Poleg tega je do Štefana čutila neko nerazumljivo jezo in če bi hotela najti vzrok te jeze, bi izzvenel v očitku: Tu bi moral biti in mi pomagati v stiski. Zakaj si odšel v St. Patrik? Zaradi tebe sem si nakopala to nesrečo.

Obupno je vrgla pismo na mizo.

Ves čas jo je polnila neprijetna zavest, da jo mati opazuje in se vprašuje, kaj ji je. Najbrž je začudeno in z veseljem opazovala, kako brezbrizno je sprejela Štefanovo pismo. Naposled je mati spregovorila:

»Zakaj ne prečitaš pisma?«

Nina ni odgovorila.

»Kaj se je pa zgodilo? Ali sta se spila?«

Molk.

»Vedela sem, da ga boš lepega dne spoznala. Na-

Društvene vesti

Kamnica pri Mariboru. Slov. katoliško izobraževalno društvo vprizori v nedeljo, 30. aprila, ob treh popoldne v cerkveni dvorani pretresljivo dramo iz svetovne vojne »Človek, ki sem ga ubil«. Prijatelji lepe igre vabljani!

Slov. Bistrica. Pripravimo se na Prosvetni dan! Naglo se bliža 4. junij — dan blagoslovitve našega »Slomščekovega doma«. Že v začetku prejšnjega meseca smo glede tega poslali raznim društvom posebno okrožnico s sporedom in prijavnico. S tem seveda ni rečeno, da naj pridejo le povabljeni in organizirani, ampak vabimo sploh vse, ki čutijo katoliško in slovensko v naši sosesčini. Prosvetne organizacije pa so poklicane, da izvedejo široko agitacijo tudi izven društvenega kroga. Obenem naprošamo vse, da nam prijavite

vsa v glavnem svojo udeležbo, da moremo udeležbi primerno pripraviti rediteljstvo in drugo. Vse za lep »Prosvetni dan« v Slov. Bistrici!

Vransko. Veliko tombolo bo priredilo dne 21. majnika Katoliško prosvetno društvo. Glavni dobitek bodo: dve moški in eno žensko kolo, zaboj sladkorja, vreča moke, dva sežnja drv, moška žepna ura, ženska zapestna ura ter blago za žensko obleko. Poleg teh velikih dobikov bo še zelo veliko število manjših. Cena posameznim srečkam je dva dinarja. Prijatelji od blizu in daleč, priskrbite si pravočasno srečke, ki vam bodo zagotovile pravico do lepih dobikov!

Sv. Andraž pri Velenju. Dne 30. aprila bome v Društvenem domu igrali prelepo igro v šestih slikah »Rožni venec«. Začetek ob treh popoldne.

Dopisi

POZOR, CENJ. DOPISNIKI!

Zaradi praznovanja 1. maja bo delo v tiskarnah ta dan počivalo. Ker bomo »Slov. gospodarja« zaključili že v soboto, zato moramo imeti dopise v rokah že v petek, dne 28. aprila.

*

Sv. Marija v Pušcavi. Kot vsako leto, pričnejo v Pušcavi veliki romarski shodi s četrto nedeljo po Veliki noči. Letos pride ta nedelja na 7. majnika. V Pušcavi praznujemo to nedeljo vsako leto v spomin, ko je bila veličastna pušcavska cerkev pred 310 leti posvečena. Kot vsako leto, se bo vršil ta romarski shod tudi letos. Spored. 6. maja popoldne spovedovanje romarjev. Dne 7. maja zjutraj od petih naprej spovedovanje. Ob 7 po prihodu vlakov pridiga in slovesna sveta maša. Ob devetih tiha sv. maša. Ob desetih pridiga in nato slovesna peta sv. maša. Kdor še ni zadostil velikonočni dolžnosti, ima priložnost tedaj, ker bo spovednikov dovolj na razpolago. Izletniki, ki tako radi pohitite na Pohorje, združite razvedrilo telesa in duše na to nedeljo v Pušcavi! — Naslednji shodi bodo: na praznik sv. Ane, 26. julija, v nedeljo po sv. Ani, 30. julija,

na praznik vnebovzetja Marijinega, 15. avgusta, v nedeljo po prazniku vnebovzetja, 20. avgusta, in na praznik rojstva Marijinega, 8. septembra.

St. Ilj v Slov. goricah. Dne 30. aprila ob pol osmih dopoldan se vrši predavanje banovinskega instruktora za protiplinske napade dr. Jurečko Ivana o lastnosti in učinku strupenih plinov ter o izvedbi organizacije obrambe proti istim. Ob treh popoldne se vrši istotam praktična gasilska vaja. Protiplinska obramba se izvaja energično v vseh evropskih državah.

Apače. Dolgo že ni bilo v »Slov. gospodarju« poročila iz Apač, zato ste gotovo radovedni, kako je tu pri nas. Je prav lepo, vse zeleni in cvete, na belo nedeljo se je pa pripeljalo k nam kar celih deset avtobusov in tovornih avtov z izletniki. Bili so Slovenci iz Maribora in Sv. Lenarta, ki so v Stogovcih in v Apačah zapeli nekaj prav lepih pesmi. — Ze dalje časa ima bolezenski dopust učiteljica gdca Dora Gregoretič. Je zelo bolna na poljučin. Tako spet manjkata dve učiteljski moči. — Dne 20. aprila ob pol petih popoldne je izbruhnil požar v skednju g. Satlerja v Mahovcih. Gospodar se je ravno vrnil iz Gornje Radgone in bil pri malici, ko ga sosed opozori, da gori nje-

posled bi se lahko spametovala in se poročila s Kazimirom.

Nina je šla v svojo sobo. Sedla je h klavirju in zaigrala pesem »Srca in cvetlice«. Čez nekaj časa je šla v kopalnico. Dolgo si je močila obraz in oči z mrzlo vodo. Nato se je obrisala in stopila k oknu. Sonce je še sijalo, toda bližalo se je zatonu. Grozni sončni žarki! Kot kaki vohuni osvetljuje vsako stvar. Zdelo se je, da se je sonce na robu obzorja ustavilo in noče izginiti z vidika.

10.

Skoraj istočasno, ko je bila Nina s Kazimirom na sprehodu in je izvršila grozno dejanje, je Štefan čakal v Sv. Patriku na voz cestne železnice, da bi ga prepeljal v Pikerton. Na sebi je imel svojo najboljšo obleko. Bil je slabo razpoložen. Vročina in gospodarjeva neizprosna strogost sta ga popolnoma izčrpali. Vsak dan je moral vstati že pred peto uro. Pol ure nato je že odprl točilnico. Potlej je moral pometati, brisati prah, izpirati pljuvalnike. Ko je bil gotov s tem delom, so navadno že prišli prvi gostje.

Gospodar je bil samo prvi dan navzoč pri otvoritvi točilnice, da bi uvedel novega natakarkarja. Druge dni se je pojavil šele proti poldnevu. Po odhodu opoldanskih gostov je Štefan lahko odšel, ker je imel prosto do petih. V tem času je navadno šel domov spat. Potem se je spet začelo delo in je trajalo do polnoči.

(Dalje sledi)

Naš želedec — ura

Vsaka jed potrebuje določen čas za prebavo in dobro je, če te čase vsaj za najvažnejša živila poznamo, da bomo vedeli izbrati. Čaj, kava in pivo zapustijo želedec v eni uri, mehko kuhana jajca, mesna juha in kuhano mleko v polruguri, hruške in cvetače v 2 urah, beluše in paradizniki v 2 in pol urah, surova jajca, krompir v oblicah, bel kruh, jagode in marelice v 2 in tričetrt ure, kuhana perutnina v 3 urah, bravnina v 3 in četrt ure, riž, špinata in govedina v 3 in pol urah, pečenka in kumarice v 4, orehi, gosja pečenka, svaž kruh in račja pečenka v 4 in pol, goveji filet v 4 in tričetrt, slaniki, grahova kaša in zeleni fižol v 5, svinjina v 5 in četrt ure.

gov škedenj. Gasilec iz Apač in Žepovcev ter freudenauškemu oskrbniku s svojo hitrino je uspelo, da so požar omejili na škedenj in obvarovali druga poslopja nepoškodovana. G. Satler se je pri reševanju vozov tako opeljal, da je moral iskati zdravniško pomoč. V škedenju je bilo še precej sena in slame in je škoda mnogo večja nego zavarovalnina (5000 din).

Sv. Vid pri Ptuj. V letošnji zimi je naš kraj na nov način dokazal ljubezen in čutenje do svoje revne šolske mladine. Nad tri mesece se je vsak opoldan nasitilo in si ogrelo želodce povprečno 150 šolskih otrok s dobrotami novoustavljene šolske kuhinje. Šolsko upraviteljstvo se v imenu mladine najtopleje zahvaljuje kr. banški upravi ter domačemu krajevnemu šolskemu odboru za izdatno pomoč v zneskih po 300 in 600 din, dalje uvidnim posestnikom tukajšnjega šolskega okoliša za podpore v naravi. Prav posebno zahvalo dolgujemo našemu rojaku g. Vinku Pernatu, mesarju in prekaževalcu v Ptuj, ki je s svojimi tedenskimi darovi pripravil naši mladini mnogo okusnih kosil. Bog plačaj stotero vsem!

Sv. Marjeta niže Ptuja. Na belo nedeljo je v neki gostilni v našem kraju neki Mariborčan začel hvaliti ideje hitlerizma, dasi niti ni znal pošteno nemški, in kazati kijukasti znak. Poslušalci, zlasti kmečki fantje, so temu »apostolu« zašeli temeljito iztepati njegovo janičarsko miselnost, da jo je urnih krah popihal. Za zadevo se zelo zanima naše orožništvo, zlasti še, ker ta človek je državni kruh. Pred leti je bil taisti najhujši nacionalist, sedaj pa je priganjač naših najhujših narodnih nasprotnikov. — Ko so v nedeljo jutraj, 23. aprila, prišli ljudje k jutranji službi božji, so bili neprijetno presenečeni in skrajno ogorčeni, kajti videli so, da je cerkev pomazana s 17 tujinskimi križi. Nekaj nezasišlanega! Tudi šola, Slomščekov dom in občinski urad so bili pomazani s temi znamenji. Naj bi zadela kazen neurečno poturico, ki nam tik pred sv. birmo tako maže naše zunaj lepo prenovljeno cerkev in šolo. — Ljudje močno pogrešajo običajnega spomladanskega dežja. Posebno trpijo trate in travniki, pa tudi ozmina in detelja bi lepše rastle. Sadosnili so en sam cvet, kar daje našim vasem sedaj posebno očarljivo podobo. Daj Bog, da bi tudi vse lepo doraslo v miru, zdravju, sreči in zadovoljstvu!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Nekaj o plodonosnem delovanju Franca Zemljiča, organista v pokoju in posestnika pri Sv. Tomažu št. 8, ki je že 37 let naročnik »Slov. gospodarja«. Rojen je bil leta 1871 pri Sv. Benediktu v Slov. goricah. Ko se je izsolal, je nastopil službo organista v Podgorju pri Slovenjgradcu, kjer je kot organist služboval tri leta, nato deset mesecev v št. Janžu pri Velesju in nazadnje 35 let pri Sv. Tomažu. Njegove zasluge so velike tako na cerkveno-glasbenem kakor tudi na združnem polju. Za povzdig cerkvene slovenske glasbe je napravil veliko, saj je vzgojil pet organistov, ki se danes vsi udeležujejo v službah kot organisti. Pomembno je njegovo delo tudi kot pevovodja. Za ljudsko petje v cerkvi pri Sv. Tomažu ima g. Zemljič še posebne zasluge. Kot skladatelj je zložil krasne pesmi ob ranih življenjskih prilikah, ob pogrebnih, blagoslovitvah, posebno lepa in veličastna je njegova pesem za ženina in nevesto pri poročni sv. maši. Bodeloval je pri številnih pevskih prireditvah, pri slavnostih in pogrebnih, skratka povsod, kjer je bilo treba vestnega pevovodje in takih pevcev, kakršne je znal izuriti on. Udeleževal se je tudi kot delavec na združnem polju. Bil je v težkih liberalnih časih soustanovitelj zavoda »Kmečke hranilnice in posojilnice« pri Sv. Tomažu, ki jo je vodil od leta 1911 do 1930. Kot boritelj katoliške stranke je isto v viharinih dneh vedno zagovarjal in ji do danes ostal zvest. Veliko si je pri-

zadeval, da se je postavilo cerkveno poslopje »mešarija«, ki ga prej sploh ni bilo. Gospodu Zemljiču, ki je bil ves čas svojega življenja skrajno nepristranski, marljiv in vesten, želimo, da bi prav dolgo užival zaslužen pokoj!

Križevci. Naša pošta bo sedaj dve leti, odkar je pogodbeni. V tem kratkem času je bilo še pet pismonoš. Krivda leži samo v zelo nizki plači. Zato bi bila naloga naših merodajnih činiteljev, da se pobrigajo za povečanje mesečnih prejemkov v toliko, da se bo delo izplačalo. Tukaj bi bilo treba upoštevati socialni zakon o najnižji dnevni mezdi. Treba se bo pobrigati za povečanje nagrade, da ne dobimo novega dostaviljača. Pri tej plači si sploh ne moremo misliti stalnega pismonoše, ker ne zasluži za podplata. Naj se nekaj ukrene!

Sv. Andraž v Haložah. Prva spomladna dela po naših vinogradih so končana. Vinogradniki se pritožujejo zaradi slabe letošnje vinake kupčije. Upamo, da se prihodnje leto ne bodo, če bo začela obratovati zadržana klet v Ptuj. In razni oderuhi si ne bodo polnili svojih žepov s krvavimi žulji Haložanov. — Pojavila se je influenza ali znana španska bolezen, ki je po nekaterih družinah priklenila na bolniško postelj več članov. Smrtnega primera hvala Bogu še ni bilo. — Gospod »žrebe« Slov. gospodarja se je spomnil tudi Andražanov in je enemu izmed svojih bralcev in agitatorjev poslal za pisanko lepo žepno uro. Vsi tisti, ki sedaj niso bili nagrajeni, bodo morda drugič bolj srečni.

Braslovče. V zadnji številki »Nove dobe« se je dopisnik iz Braslovč še enkrat obregnil ob g. kaplana, čudeč se, da je prestavljen v tako samotni kraj. Ves dopis izveni tako, kot da bi bil kazensko prestavljen na kako ovačbo ali pritožbo naprednjakov. Res je, da je prestavljen k Belim vodam pri Sv. Križu. Tamošnjim faranom Braslovčani častitamo, da bodo dobili tako izvrstnega dušnega pastirja ter prijatelja mladine. Na dopis, da je prestavljen šef št. 2 Kmetijske zadruge, poročamo, da je tudi dopisnik »Nove dobe« šef št. 1 prestavljen v novo službo, pač pa se poročanje v »Novo dobo« ne bo spremenilo, ker je še več dopisnikov in vsem je glavna skrb: kako bi tem bolj oblatili vse, kar ne trobi v napredni rog. Na dopis, da se je britje podražilo, poročamo, da se je pocenilo britje in striženje dobrega imena poštenih ljudi s dopisi v »Novi dobi«.

Vojnik. Nad vojniškim trgom se dviga hribček s prijazno cerkvico sv. Tomaža, katera ima jako zanimivo zgodovino. Ta cerkva je imela pred vojno tri bronaste zvonove, od katerih je vojna pobrala dva, ostal je samo majhen, 90 kg težki zvonček. Po dolgem času sta za čast božjo vneti cerkvena klučarja začela nabirati prispevke za nove zvonove. Uspeh ni izostal, nabrala sta toliko, da so lahko hročili štiri nove zvonove, katerih slovesna blagoslovitev je bila v nedeljo, 23. aprila. Zvonovi so bili iz mariborske zvonilvarne prepeljani s tovornim avtomobilom v Vojnik v ranih jutranjih urah do farne cerkve, od koder so jih prepeljali do cerkve sv. Tomaža, kjer so bili slovesno blagoslovljeni po zastopniku lavantinskega knezoškofa.

Sv. Rok nad Šmarjem. Sv. Rok slovi po svoji lepi legi in po umetnosti cerkve in križevega poka, ki je sestavljen iz 14 kapel. Ves drugačen je sedaj kot je bil pred tremi leti. Pred pročeljem cerkve so odstranili dva kostanja, ter napravili velik prostor za vetopom po stopnicah. Lansko leto

Pri gotovih boleznih žolča in jeter, žolčnega kamna in zlatence urejuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda prebavo in pospešuje izpraznjenje črev. Kliniške izkušnje potrjujejo, da domače zdravljenje dobro učinkuje, ako se jemlje zjutraj na tešče »Franz-Josefova« voda, pomešana s nekoliko vroče vode.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

so tudi prenovili zunanost cerkve. Božje poti bodo letos: prva 30. aprila na varstvo sv. Jožefa, druga bo 15. in 16. avgusta, tretja pa 8. septembra na rojstvo Marijino. Dragi romarji, prihajajte radi k sv. Roku, ker on je velik priprošnjik pri Bogu zoper kužne bolezni!

Sv. Križ pri Belih vodah. Na praznik najdenja sv. Križa, v sredo, 3. maja, bo pri Sv. Križu romarski shod. Na predvečer bodo ob sedmih litanijske blagoslovom in spovedovanja. Na praznik najdenja sv. Križa zjutraj spovedovanja, ob šestih sv. maša s blagoslovom, pridiga, ob osmih druga sv. maša. Romarji, častilci sv. Križa, pridite! — Drugi velik romarski shod bo na binkoštni ponedeljek. — Sv. maša je pri Sv. Križu vsak petek ob sedmih.

Folje ob Sotli. Pri nas je obhajal 70 letnico obče znani ter priljubljeni posestnik, tesar in zidar Jožef Vrenko. Jubilant je 40 let srečno poročen in 42 let cerkveni pevec. Vzgojil in izučil je v svoji stroki dva sina, ki se tudi po očetovem zgledu udeležujejo kot pevci na cerkvenem koru. Krepkemu, delovnemu ter povsem čilemu jublantu naše iskrene čestitke s željo, naj ga ohrani Vsemogočni domači hiši ter vsej fari do skrajnih mej človeškega življenja!

Gasilski kongres v Ljubljani

Od 13. do 15. avgusta 1939

Gasilstvo je danes pri Slovencih tako vkoreninjeno in tako razširjeno, da moramo imenovati njegovo organizacijo eno največjih in najmočnejših naših organizacij. Sedaj šteje naše gasilstvo v vseh svojih edinicah več kot 30.000 izvršujočih članov, ki so razdeljeni na 955 čet, oziroma društev. Člani teh društev so po velikosti večini sami resni in zreli moške ter ravno radi tega predstavljajo pravo slovensko prostovoljno armado, ki je nimamo nikjer drugje. Ni ga kraja in nimamo pomembnejše vasi, kjer bi danes že ne bilo gasilcev. Imamo v Sloveniji nad 400 občin. Če število čet, oziroma gasilskih društev primerjamo s številom občin, vidimo, da je po nekaterih občinah po več gasilskih edinic in je res pri nas več občin, ki imajo po pet gasilskih čet.

Ako upoštevamo statistiko, ki jo vsako leto objavljajo naše gasilske edince, moramo pač potrditi, da je delo, ki ga naši gasilci opravljajo, ogromno. Nešteti požari so v zadnjih 20 letih in tudi prej uničevali naše narodno premoženje, velikanško škodo so ti požari povzročili, ali moramo priznati, da bi ta škoda mogla biti še mnogo večja, če bi ne bilo naših gasilcev. Dan za dnem imamo priliko opazovati njihovo požrtvovalno delo, podnevi in ponoči, v burji in dežju, v vročini in mrazu, vedno so takoj in brez pomisleka na razpolago za pomoč, kjer je treba. Res je že v našem narodnem bistvu, da drug drugemu pomagamo v sili, ali organizirano in pripravljeno pomoč v naših stiskah in ujmah imamo samo v naših gasilcih. Saj imajo naši gasilci stalne šole in tečaje, v katerih se za svoje človekoljubno delo vedno znova šolajo in urijo ter drug drugega navdušujejo. Čuvarji našega narodnega premoženja, ki je itak skromno, zaslužijo vso našo pažnjo in pomoč.

Nekdaj smo se za svoje gasilstvo morali premalo brigali, morda smo imeli preveč predsodkov napram njim. Moramo pa seveda tudi reči, da je bila podoba, kakor da za nas take reči niso. Mnogokrat so bile temu krive ne samo razmere v gasil-